

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXXIII

Price 25c

Chicago ILL. — šeštadienis

Saturday, August 23, 1986.

Nr. 42

Amerikos lietuvių leidžiamas
laikraštis. 1739 S. Halsted St.
Chicago 60608, Illinois.

NICARAGA TURI BŪTI LAISVA.

NAUJIENAS SPAUSDINAME IŠ ATSPAUDO

Iki šio meto Naujienas spausdinome iš surinktų specialiai paruošto švino raidžių. Kiekvieną parašytą žinutę tekdavo surinkti raidėmis. Tekdavo tas raides eilutėmis suspausti, atsargiai sudėti į spausdinamą mašiną, patepti jas greitai džiūstančiais dažais, sudėti viską į "Goss — Comet" pagamintą mašiną ir spausdindavome laikraštį.

Pradžioje knygos ir laikraščiai būdavo renkami atskiromis raidėmis, sudedamos raidės į žodžius ir eilutes, dedamos į mašiną ir spausdinamos. Buvo padaryta didelė pažanga spaudos darbe, kai vokiečiai išrado Mergenthaler renkamąją mašiną, kuri surinkdavo atskirą raštą, pranešimą ir žinią švininėmis eilutėmis. Buvo daug lengviau eilutėmis spausdinti. Jeigu eilutėje pasitaikydavo klaida, tai tekdavo iš naujo perrinkti visą eilutę, išimti klaidingai surinktą ir, jos vieton, įdėti naujai surinktą eilutę. Bet ir čia pasitaikydavo klaidų. Vietoje klaidingai surinktos eilutės, taisytojas išimdavo gerai surinktą ir įdėdavo naujai pataisytą eilutę. Kartais neapsižiūrėdavo, išimdavo gerai surinktą eilutę, o jos vieton įkišdavo naujai surinktąją. Kai taip paaiškėdavo tai skaitytojai rasdavo dvi panašias eilutes, vieną su klaida, o kitą pataisytą, bet nerasdavo per klaidą išimtos geros eilutės. Tada visai negalėdavo suprasti, kas norėta pasakyti, nes sakinyje trūkdavo kelių žodžių.

Spausdinamos mašinos gana sudėtingos. Jeigu surinktų raidžių nesuspausi specialiai paruoštoje puslapio formoje, tai raidės dažais pateptas volas tos radės ištruks ir sukapos popierių. O jeigu formoje raidžių rinkinį suspausi smarkiai, tai visa rinkinio skiltis iškils ir perkirs popierių. Tai sudarys didelę bėdą, nes popierių reikės naujai per mašiną perverti, o tai ne toks lengvas dalykas.

Nuo Gutenbergo laikų vokiečiai buvo geriausi spaudos specialistai. Jie sugalvojo tikslus, gerai apskaičiuotas ir suderintas mašinas, jas garsino, pardavinėjo ir spausdino. Visa eilė tautų dar ir šiandien vartoja vokiečių pastatytas mašinas. Ir mes jas vartojome, ir gali dar teks jas vartoti.

Amerikiečiai išgalvojo naują būdą knygoms ir laikraščiams spausdinti. Jie spausdino ne iš raidžių, bet iš rinkinio atspaudų. Jie rinkinį atspaudžia, pasiima atspaudą į mašiną ir spausdina knygas bei laikraščius. Mašina sudėtinga, bet ji greitesnė, aiškesnė ir, kai viskas paruošta, tai pigesnė. Jie daug negalvoja apie šio spaudos būdo pavadinimą. Vietoje set-off, jie padaro off-setą ir vadina ofsetu.

Mūsų "Goss — Comet" mašina, piršta prieš 73 metus, visai išsinešiojo. Diržus keičiame, bet ratų ir krumplių pakeisti negalime. Spausdiname laikraštį naujomis priemonėmis, manome, kad skaitytojai galės lengvai jį skaityti.

Dešimtys sovietų kagebistų sėdėjo Amerikos bibliotekose, sekė aprašymą apie naują spausdinimo būdą, vogė žinias slapta iš pirkto mašinas, vežė per Prancūziją, Lenkiją, bet negalėjo išmokyti gaminti spaudą iš atspaudų. Jie turėjo vežti į Rusiją naujo spaudos būdo specialistus, kad juos išmokyti, kaip vartoti iš užsienio parvežtas mašinas.

Didelis ginčas komunistų tarpe kilo ir dėl amerikiečių išrasto naujo spaudos būdo. Jie nepajėgė išversti žodžio "off-set". Ginčijosi kalbininkai, politikai, valdžios žmonės ir negalėjo susitarti. Tokio rusiško žodžio jie neišgalvojo, o pasiūlyti vertimai jiems neatrodė tikslūs.

Didžiausias 6 puslapių dienraštį rusai spausdina iš atspaudų. Maskvoje spausdinama "Pravda" ofsetu. Vilniuje spausdinama lietuviškoji "Pravda" spausdinama ofsetu. Nesakome "Tiesą", nes ofsetu spausdinamoje "Pravdoje" nėra tiesos. Nuo pradžios iki galo joje spausdinamas melas, kurį Lietuvą pavergė komunis-

SLA šimtmetinio seimo paruošiamieji darbai. Iš kairės sėdi prezidentas Povilas Dargis, John Paukštis, Kristina Austin, Genovaitė Meiliūnienė ir Viktoras Utara.

ŠVEDAI REIKALAUJA UŽDARYTI VISUS ATOMUI SKALDYTI REAKTORIUS

Rusai apnuodijo Švedijos pievas, laukus, ežerus, padarė milijoninius nuostolius

STOCKHOLMAS, Šv. — Sovietų Sąjunga apleido Švedijos pievas, laukus, miškus ir ežerus nuodingomis jodo dujomis, kurios padarė švedijai milijoninius nuostolius, parlamente pirmadienį pareiškė Švedijos premjeras Ingvan Carlson.

Švedai negali gauti savo karvių pieno, negali valgyti savo ežerų žuvų, negali naudotis briedžių mėsa, nes rusai apnuodijo laukus, ežerus ir miškus, kuriuose maitinasi karvės, žuvys ir briedžiai. Dabar švedai laiko karves tvartuose ir patys jas šeria, negali gaudyti žuvies, nes apnuodiję ežerai apnuodija ir žuvis, o paskutiniu metu nustatyta, kad ir miškuose gyvenantieji briedžiai nebetinka maistui, nes Černobilyje sprogo visa Švedija apleido nuodingomis suskaldyto atomo jodo dujomis, kurios žudo žuvis, galvijus ir briedžius.

Premjeras prašo parlamentą leisti vyriausybei uždaryti visas atomui skaldyti dirbtuves, nes nėra jokios garantijos, kad tos dirbtuvės nesprogs ir nepaleis pavojingų dujų visame krašte. Švedai turi 12 dirbtuvių, kurios

gamina pigią elektrą, bet ta gamyba neapsimoka, nes neša didelį pavojų visam kraštui. Švedų vyriausybė apsvairstė visą reikalą, pranešė parlamentui ir laikosi narių nutarimo.

Švedų parlamentas reikalauja, kad sovietų valdžia imtųsi priemonių, kad niekas ateityje nedarytų bandymų, kokius sovietų inžinieriai darė Černobyl srityje. Švedų valdžia yra pasiryžusi reikalauti iš Gorbačiovo padarytų milijoninių nuostolių.

UŽDRAUDĖ SKELBTI SEKSO SAUVALĘ

WASHINGTON, D. C. — Vatikanas vakar uždraudė katalikų kunigui Charles E. Curan apie seksą. Jis Washingtono Katalikų universitete dėstė teologiją, buvo to universiteto profesorius.

Prof. Curan, dėstydamas suaugusiems studentams, pradėjo pasakoti savo įsitikinimą, kad katalikų bažnyčios vadovybė kreipia labai daug dėmesio į seksą, skyrybas, homoseksualizmą ir priešvedybinių seksą. Prof. Curan pasakojo, kad visi šie klausimai

tai nori primesti ir Amerikos lietuviams.

Maskvoje ofsetu spausdinama "Pravda" rusai jau spausdina ir Londone. Laikraštis pavadintas "Pravda", bet jis jau išverstas angliškai. Maskvon pabėgo keli aukšti britų pareigūnai, pramoko rusiškai, tai jie padeda "Pravdos" melus išversti angliškai. Bet vietomis britai palieka sovietiškus melus.

Kažin ką Maskva pasakytų, jeigu britai pradėtų spausdinti savo dienraštį Maskvoje ir pabandytų jį pardavinėti, kaip komunistai pardavinėja Londone "Pravdą". Mes žinome, kad Maskva britams neleistų jokio britų laikraščio pardavinėti Maskvoje, nes Maskvos gyventojai jį tuojau išpirktų. Nieko komunistai taip nebijo, kaip laisvo tiesos žodžio. Jie pirmučiausia uždarė visą lietuvių spaudą, paliko tiksliai lietuviškai rašomą "Tiesą".

Mes norime išbandyti. Turime viltį, kad Naujienos vėl bus spausdinamos aiškiomis raidėmis, o skaitytojai galės jas skaityti, kaip skaitė iki praeitų metų. pardavinėti Maskvoje, nes Maskvos gyventojai jį tuo-

MEKSIKIEČIAM PAREIŠKĖ PREZ. REAGANAS

SANTA BARBARA, Cal. — Nicaraguos vyriausybė kalba apie demokratinę santvarką, o sandinistai pasakoja apie nuolaidas, bet vienintelis kelias maištininkams paimti vyriausybę į savo rankas, pareiškė prezidentas Meksikos dienraščio "Excelsior" redaktoriui.

Šį prezidento pareiškimą labai plačiai komentuoja Meksikos spauda. Dabar, kada kongresas paskyrė prezidento prašytus \$-100 milijonų dolerių Nicaragai išlaisvinti, tai eina visokios šnekos.

Prezidentas pareiškė, kad amerikiečiams būtų labiausiai patikę, jeigu būtų galima nesusipratus išspręsti pasitarimų būdu, bet patirtis parodė, kad dabartinis Nicaragos prezidentas jokių nuolaidų nedarys. Jų negalima laukti ir iš valdžioje esančių sandinistų.

Šių metų vasario 21 dieną prezidentas pareiškė, kad Nicaragos vyriausybė galėtų žingsnis po žingsnio grąžinti kraštui demokratinę santvarką, bet dabar, kai Nicaragoj įvesta komunistinė tvarka, tai apie jokus demokratinius rinkimus kalbos negali būti. Kovotojai privalo dabartinę vyriausybę nušalinti ir įvesti demokratinę tvarką.

Amerikos atstovai devynis kartus susitiko su dabartiniais Nicaragos valdžios atstovais, bet jokio susitarimo su jais negali būti, nes jie nekeis komunistinės tvarkos.

yra neesminiai ir, laikui bėgant, bažnyčia pakeisianti savo nuomonę.

Kardinolas Juozapas Ratzinger pranešė kun. Curan čia mūnėtis klausimais studentams neuziminti, jeigu nenori būti atskirtas nuo bažnyčios ir jam atimta teisė dėstyti universitete. Čia priminta, kad šveicarų kunigui Ham Kung buvo uždrausta kalbėti kitais klausimais. Jis nutilo.

— Ponia Nancy Reagan antradienį atleido savo tarnaitę Anita Castelo už pardavinėjimą šovinių be leidimo.

— Anita Castelo gaudavo po \$17.400 ir metus, pradėjo pardavinėti paraguiečiams šovinius po \$10.000 ir daugiau. Prezidento žmona ją išvarė į Paragvajų.

— Teisėjas William J. Brenner pasisakė prieš vienos partijos teisėjus.

KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 23 dn. — Pilypas, Baumilas, Ringėlė.

Saulė teka — 6:07, leidžiasi — 7:40.

Šiltas, saulėtas.

152 tamilai sumokėjo laivo kapitonui \$340,000
gyvais pinigais ar brangenybėmis

TORONTO, Can. — Iš Newfoundlando atskridinti 152 tamilai vakar prisipažino, kad jie buvo atvežti iš Vokietijos. Hamburgo uosto į šiaurės Kanadą, susodinti į 2 nedidelius laivėlius ir paleisti jūron.

Laivo kapitonas, vokiečių, uždraudė jiems pasakyti, kad jie plaukia iš Vokietijos. Jis liepė sakyti, kad jie plaukia tiesiai iš Madrano, esančio Bengalijos įlankoje. Tikrovėje jie išplaukė iš Hamburgo. Kapitonas visus keleivius suvarė palubėn ir neleido niekam išlipti į paviršių.

Kai vienas tamilas drįso užlipėti į paviršių, įsmuktį į kapitono kambarį ir ten išgėrė stiklinėlę saldžio putojančio vandens, tai kapitonas buvo pasiryžęs jį nušauti. Jis pranešė visiems keleiviams, kad nušaus kiekvieną, drįsusį ižengti į jo kambarį.

KELIONĖ BUVO LABAI VARGINGA

Kelionė iš Hamburgo į Newfoundlandą buvo labai varginanti. Maistas buvo prastas, teko plaukti šlapiems ir nuolat didelių bangų supamiems.

(Vokiečių vyriausybė išaiškino, kad iš Hamburgo paslapčiom išplaukė nedidelis keleivinis laivas.

Jie išplaukė ne iš paties Hamburgo, bet jie buvo nuvežti į Drake miestelį, esantį šalia Hamburgo. Ten iš jų buvo perimti pinigai ir brangenybės. Laivo kapitonas vadinosi Wolfgang Bindel).

Jie niekad neplauktų per Atlantą, jeigu jiems tektų dar kartą leisti tokion kelionėn. Laivo visą laiką buvo supamas, o keleiviai visą laiką buvo šlapi. Jie tvirtina, kad galvius per Atlantą negalėtų vežti tokiais sąlygomis, kuriomis jie buvo vežami. Visi džiaugiasi, kad išliko gyvi.

Tamiliečiai yra įsitikinę, kad taika Ceilono saloje neįmanoma, nes tarp vieno ir kito skiria rasinė neapykanta. Svanholiečiai yra budistai, kurie yra įsitikinę, kad tamilistai yra vagys, sukčiai, melagiai ir su jais neįmanoma susitarimas.

Tamilių atstovai jau buvo sutarę su svangaliečiais tartis dėl autonomijos, bet šitas reikalas buvo atmetas, kai pačioje Indijoje buvo išžudytas visas tamilių centras. To centro narius išžudė komunistai. Dabar komunistai puola tamilus, o kai laimės, tai jie tarsis su centraline Ceilono vyriausybe.

IZRAELIS TARIASI SU SOVIETŲ SĄJUNGA

HELSINKIS, Suomija. — Pirmadienį į Helsinkį atvyko Sovietų Sąjungos ir Izraelio delegacija diplomatiniais santykiams atnaujinti, kuriuos Sovietų Sąjunga nutraukė 1967-tais metais. Izraelio delegacijai vadovavo užsienio ministerijos pavaduotojas Ehud Gol, o sovietų delegacijai vadovavo Henrichas Plechin ir Nikolai Tichomirov. Abiejų valstybių atstovai susitiko suomių užsienio ministerijoje.

Nutarimas atnaujinti santykius buvo išgarsintas abiejų valstybių spaudoje. Buvo susidariusi pūdis, kad abiejų valstybių atstovai pasėdžiaus bent porą dienų, bet vėliau paaiškėjo, kad visas reikalas buvo atliktas per pusantros valandos.

Izraelio delegacijos pirmininkas E. Gol pareiškė, kad sovietų atstovas Plechin pareiškė, kad abi valstybės atnaujina diplomatinis santykius.

Sovietų valdžia norėtų pasiųsti delegaciją į Telavivą, kad galėtų apžiūrėti, kaip atrodo palikti sovietų ambasados rūmai. Izraelio atstovas nesutiko tuo pareigavimu, kada Telavive nebuvot jokios ambasados. Rusai paaiškino, kad Sovietų valdžia bu-

vo perduoti Ortodoksų bažnyčios rūmai Izraelyje. Ten buvo įkurta sovietų ambasada. Rusai nori apžiūrėti tuos namus, kad žinotų, kas reikia daryti, ar galima juose steigti ambasadą?

Tada Izraelio atstovas pareiškė, kad Izraelio valdžia nori pasiųsti atstovus į Telavivą ir patikrinti kaip ten atrodo. Izraelio reikalus Maskvoje tvarko olandai, Maskvon nuvažiavusi delegacija apsistos olandų ambasadoje, o Telavivan atvykusi sovietų delegacija spalio mėnesį, apsistos Helsinkio ambasadoje.

Rusai pasakė, kad jie dangia jokių išipareigojimų neturi. Izraelio atstovas, gaus leidimą vykti spalio mėnesį į Maskvą. Diplomatas Gal pareiškė, kad pasitarimas buvo draugingas. Svarbiausi reikalai aptarti ir susitiki už porą mėnesių.

— IBM bendrovė teikia vaikams žinias apie įvairius tarptautinius dalykus, kurie bus rodomi Balzeko muziejuje.

— Gub. Cuomo Atlantoje pasakė labai gerą kalbą 10.000 advokatų. Demokratai gali jį pasirinkti kandidatu į prezidentus.

šimtmetinį Susivienijimą Lietuvių Amerikoje seimą birželio 30 dieną Chicagoje sveikino paveiksle matomi įstaigų atstovai:

Stovi iš kairės į dešinę — Cook County šerifas Richard J. Elrod, kun. Juozas Prunskis, vyskupas Vincetas Brizgys, federalinis prokuroras Antanas Valukas, atstovavo JAV senatorių Paul Simon — Bernard Sadowski, Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, atstovavo Illinois valstijos prokurorą Neil Hartigan — lietuvaitė Carolyn Novak ir Cook County Board of Commissioners pirm George W. Dunne.

KONGRESO KOMISIJA DISKUTUOJA BERNO KONFERENCIJĄ

Ambasadorius Michael Novak, vadovavęs JAV delegacijai neseniai pasibaigusioje Berno konferencijoje apie "žmonių ryšius" birželio 18 d. dalyvavo JAV Kongreso Helsinkio Komisijos apklausose, Vašingtone. Pradėdamas savo pareiškimą, jis padėkojo visiems už talką ir išskyrė NGO (ne valdžios organizacijų) grupes, kurios suteikė medžiagos Berno konferencijai, ypač lietuviams.

Anot Novak'o, žmonių ryšiai, palyginti su 1975 metais, ypač pablogėjo Sovietų Sąjungoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje. Sovietų Sąjungos taktika Berno buvo "kritikuoti kritikus". Sovietai reaguodavo "palaida, aistringa retorika, nekrepdami dėmesio į tikslumą ar įrodymus".

Novak paaiškino, kodėl JAV atmetė kompromisinį baigminį dokumentą. Pavyzdžiui dokumento pasiūlymai religijos klansimui buvo visai nepatenkinami. Teisė keliauti ir gauti leidinius paštu dokumente rezervuota oficialiems religinių organizacijų "atstovams". Religinius leidinius ir objektus gauti ir nešioti teikiama "asmeniškam naudojimui". Novak'o žodžiais, tai nepakenčiami esminių žmogaus teisių pažeidimai.

Kalbėdamas apie lapkričio mėnesį Vienoje įvyksiančią Helsinkio susitarimų peržiūros konferenciją, Novakas pareiškė, kad Vakarų valstybės ten turės progą padaryti "tikros pažangos" žmogaus teisių ir ryšių srityje. Pirmą, dienotvarkė bus daug platesnė. Antra, konferencija bus atvira ir užtruks daug ilgiau, negu šešias savaites. Trečia, Otavoje, Budapešte, ir Berne vakariečiai sudarė tvirtą platformą, kuri gali privesti prie tikros pažangos.

Helsinkio komisijos narys, senatorius Malcolm Wallop pareiškė savo pasitenkinimą, kad JAV enasidavė sovietų spaudimui ir atssakė balsuoti už "silpną ir bereikšmį" baigminį dokumentą, nepaisant, sovietų pažadu padaryti nuolaidų išskirtų šeimų klausimu: "Sovietai turi žinoti, kad jie negali tokiais veiksmais nupirkti mūsų balsą, kai pats faktas, kad šeimos yra išskirtos, grubiai pažeidžia Helsinkio Baig

šaradą tik iki tam tikros ribos".

Ambasadoriaus Novak'o atsisakymą pasirašyti "bereikšmį" baigminį dokumentą. The Wall

RUBIKAUSKAS APGAUDINĖJA LIETUVIUS

(Tęsinys)

Iš tikrųjų, Jogailai nerūpėjo savo tėvynės bei Lietuvos reikalais, nes neatkūrė Lietuvos bažnytinės provincijos, kaip buvo tikrąs sumanus Lietuvos karalius Mindaugas, bet į Lietuvos religinius reikalus pagal lenkų užgaidas pavedė tvarkyti lenkų kunigams. Jis net neįstengė kunigų seminarijos Lietuvoje, kur išmokslinę lietuviai kunigai būtų aptarnavę lietuvių religinius reikalus lietuvių kalba: reiškia, jam nerūpėjo, kad lenkų apaštalai lenkins lietuvius. Jis nesirūpino lietuvių švietimu bei lietuvių kultūros ugdymu, bet Lietuvos švietimą pavedė tvarkyti Lenkijos Krokuvos universitetui. Jogaila Lietuvoje neįsteigė net jokios lietuviškos mokyklos.

Net P. Rabikauskui nepatinka, kad Poznanės vyskupas Dobrogostas 1288 m. savo paties Vilniuj surašytame dokumente Jogailą pavadino "Lenkijos, Lietuvos ir Rusijos karaliumi" ir nurodė, pagal lenkų užgaidas, kad Jogaila turėjo būti vadinamas Lietuvos vyriausiu kunigaikščiu. Nors pats Jogaila save vadino Lietuvos karaliumi, prieš jam išvykus į Lenkiją (Žiur. H. Gersdorf "Der deutsche Orden im Zeitalter der polnisch — litauischen Union", 1957 m., 60 ir 65 p.). Dlugosz su kitais šovinis. lenkais Lietuvos valstybę pavertė Diddžiaja Lietuvos kuni-

Street Journal (1986. VI. 4.) vadina drąsiu nuosprendžiu.

VLIKAS organizuoja kuo gausesnę lietuvių ekskursiją į nepaprastai svarbią Vienos konferenciją.

(ELTA)

gaikštija ir Lietuvos valdovus bei karalius — Lietuvos didžiais kunigaikščiais. nes lenkams patiko Lietuvą laikyti žemesne, kad ją pavertus Lenkijos valstybės provincija.

Ir L. Pauga savo rašinyje, Tautos gyvybė, 1986 m. Nr. 3, nurodė: "Tačiau sulenkėję lietuvių kunigai ir tikintieji, lenkų naudai nenori to krikšto (Mindaugo įvesto) pripažinti... Kuo kun. Rabikauskas galėtų įrodyti, kad Mindaugo įvesta Lietuvos krikščionybė nesiplėtė, o Jogailos, net vartoja prievartą, plėšėsi?.. Tad vysk. Baltakiui ir pačiam kun. Rabikauskui turėtų rūkti to teisno krikšto supratimo, jei jie pasišovė minėti 1387 metų Jogailos vykdytą krikštą.

Ananas Marma

— Graikai atvežė į Ameriką prieš 2.500 metų kaltas marmurines stovyklas.

— Sudano maištininkų vadas baigė Iova universitetą, gavo doktorato laipsnį.

— Trys vokiečiai, lipusieji į Himalajų kalną, išsigelbėjo, kai ištisą savaitę siautėjo didelės audros.

— Oklahamoje, Edmonde, peremptų nervų laiškanėšys nušovė 15 pašto tarnautojų.

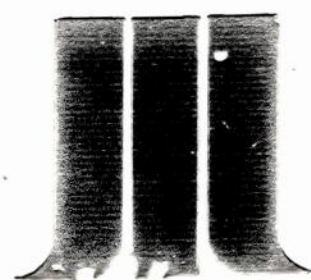
Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455

MIDLAND
FEDERAL
SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632

STROKĄ GAVUSIOJO ATSITAISYMAS

Namiškių ir gydytojo personalo talka yra
yra būtina prašalinimui stroko pasekmių.

Mediciniška tiesa

Nuo 1947 metų medicinoje taisyti ir gydomasis personalas įvesta nauja specialybė — tai Fiziatria (angliškai Physiatry). Tai medicinos mokslo dalis, skirta nuo bet kokios ligos, išskaitant ir stroką nukentėjusiojo atstatymui, normalų gyvenimą, tai reabilitacija (rehabilitation). Toks atsitaisymas pajusios sveikatos apima sudėtingą gydymą nukentėjusiojo. Tokį darbą — nukentėjusiojo grąžinimą kasdieniam užsiėmimui — apima pastangas fizinės medicinos (physical medicine) specialisto vadina fizinistą (physiatrist).

NUO KO ATSITAISYMAS PRIKLAUSO

Fiziatrias, ligoninės personalas ir namiškiai bei pažįstami — draugai gali vienodai stropiai stengtis ligoniui padėti atsitaistyti po ligos, taip pat ir po stroko, vienok ligonio pilnas ar dalinis atsitaisymas didžiausia dalimi priklauso nuo sužalojimo didžio. Todėl ne kiekvienas vienodai gerai atsitaiso po kiekvienos ligos, o taip pat ir po stroko. Taip ir yra, kad atsitaisymas po sužalojimo — po vienos kūno pusės paralyžio ar paralyžiaus (hemiplegijos) priklauso nuo smegenų arterijų sužalojimo, jų užsikimšimo, priskretimo dėl sklerozės, jų sprogo — kraujo išsiliejimo smegenyse ar jų užsidarymo iš kitur atneštu kamščiu — trombu, dydžio.

Jei smegenų sužalojimas yra didelis, jų atsitaisymas ilgiau užtrunka ir didesnių pastangų reikalauja.

Jei kraujo išsiliejimas sukelia stroką, atsitaisyti pastangos atidedamos kuriam laikui, kol ligonio stovis nusistovi, stabilizuojasi. Bendrai imant, visais stroko atvejais atstatymo į normą siekis yra pradėti atstatomąjį gydymą kaip galima greičiau po gauto stroko.

KAIP ILGAI SVEIKATOS ATSTATYMAS TĖSIASI?

Nepamirškime, kad du dalykai čia veikia: ligonis stengiasi atsi-

taisyti ir gydomasis personalas bei namiškiai, draugai stengiasi jo liguistą stovį atitaisyti. Abejos pastangos turi labai didelę reikšmę. Nė vienos iš jų neturi būti apleistos. Todėl labai klaidingai elgtis tas ligonis ir visi jo artimieji, draugai bei pažįstami, kurie patys nesistengia, o visas pastangas pavestų tik gydomajam personalui. Visi turi įsijungti į svarbų darbą.

Dabartinis mediciniškas tvarkymas nuo bet kokios nelaimės nukentėjusiojo tęsiasi per atsigavimą po sužalojimo laikotarpį ir toliau per visą gyvenimą. Šakysim, turintis viduriuose žaizdą, turi mesti rūkęs ir nerūkyti per visą gyvenimą. Arba, turintis cukraligę, turi pildyti mediciniškus reikalavimus irgi visam laikui, kol gyvenimas tęsiasi. Taip yra ir su stroku.

Už tai su stroku kartu einančios, ar stroką prišaukiančios negerovės, kaip širdies liga, hipertenzija ar cukraligė turi būti nuodugnai ištytos, nuolat sekamos ir atsakančiai gydomos. Čia šitaime svarbiausiam ir sunkiausiam darbe dažnai visi apsiliečia. Už tai ir pasekos po stroko nėra visiems vienodai geros, nors smegenų pakenkimas ir vienas tas būty.

VISI VENGIA SUNKUMŲ

Niekas nenori imtis sunkaus darbo — visi stengiasi sunkumą kitam pavesti, o patys geidžia būti gerį be pastangų. Tokio dalyko nėra gyvenime. Už tai visi mes iš pasakų pasaulio, iš tuščių fantazijų turime ryžtis grįžti į tikro žmogaus gyvenimą, į jo prideramą, nors ir sunkų elgesį. Reikia kovoti su visomis stroką prišaukiančiomis negalėmis visomis jėgomis. Čia apsiliečiamas reiškis ta patį, kas nepasveikimas.

Už tai nors ir labai nepatogu ir sunku būtų reikiamai gyventi sklerozę atitolinant, cukraligę tvarkant ar su širdies liga tvarkantis, vis vien reikia pildyti gydytojo nurodymus. Kitos išeities nėra nė vienam nukentėjusiam

Agutei Galinauskienei matuojamas kraujospūdis
Alvudo pažmonyje, Lietuvos sodyboje.

Nuotrauka A. Nagio

nuo įvairių negerovių, įskaitant ir stroką.

SVARBIAUSIAS ŽMOGAUS GERIS

Čia ir prieinam patį svarbiausią žmogui dalyką: jo nusiteikimą. Jo asmenybės sunormavimą nuo pat pradžios žmogaus gyvenime. Nesubrendęs kaip reikia į normalų asmenį žmogus nepajėgia reikiamai elgtis savo gyvenime tiek sveiku būdamas, tiek stroką ar kitą negalę gavęs. Nusiteikimais, asmenybe, nesusi-tvarkęs nuo pat mažens nepajėgia nepersivalgyti ir neužsisėdėti cukraligę gavęs; toks neišgali mesti rūkęs žaizdai skrandyje atsiradus; toks neklauso patarimo sklerozės atveju. Jis mano, kad kitam, o ne jam bus blogai. O kai blogis prisiartina, jis sakosi buvęs kvailas ir dėl to dabar gailisi.

Kad mums nereikėtų gailėtis ateityje, turime dabartyje imti save nagan ir pradėti sveikai elgtis. Toks dabartinis žmonių vienas kito apkalbėjimas, apie pagalbą vienas kitam — ne nesvajok, toks narkotizavimasis, toks rūkymas, toks tinginėjimas... yra pilna to žodžio prasme savęs žudymas. Tik bepročiai save žudo — na ir tie visi minėti save žudantieji ne kitokie yra. Aišku, kad mums visiems lietuviams nepakeliui su tokiais. Mes visi ryžkimės nuo dabar pildyti šių dienų medicinos reikalavimus visose gyvenimo srityse. Įskaitant kovą su sklerozę, su cukralige ir su širdies negerumais. Kol dar laikas, nebūkime paikai, idant nereikėtų vėliau gailėtis savo kvailavimo.

VISI IMKIME PADĖTI ARTIMUI

Negalima ligonio gydymo pavesti vien tik gydytojui. Ta tiesa yra labai ryški stroko atveju šeimos nariai ir draugai turi įsitraukti į ligonio atstatymo darbą. Jie gali psichologiškai ir fiziškai daug padėti. Bet rask tu, žmogau, dabar taip pagelbstančių žmonių, jų dabar su atominiu žiburiu reikia ieškoti mūsų aplinkoje. Taip dabartiniai žmonės yra tapę savanaudžiais, taip jie yra užsiėmę menkniekiais, kad svarbiai pagalbai sunku, tiesiog neįmanoma surasti padėjėjų. Tik pamėgink tu surasti padėjėją moterį ar vyrą prie paliegosio senelio ar senelės, kad dar nereiktų taip greit juos siųsti prieglaudon, ir tu susidursi su neperžengiamomis kliūtims.

Už tai mums reikia prisilauginti žmoniškų, artimų darbų, o ne liežuviu pajėgiančių talkinti asmenų. Nors tai sunkiausias dar-

giantieji yra visuomenės daimai-čiukai. Juos turime visi neapkalbėti, neturime juos niekinti, o gerėjantis tokiais jų darbais, pradėti jiems visomis jėgomis talkinti.

ŽMONISKO ASMENS PAGALBA YRA LABAI REIKŠMINGA LIGONIUI

Faktas yra, kad įvairių ligų, taip pat ir stroko komplikacijų dažniau atsitinka ligoninėse savaitgaliais, negu šiaip savaitės dienomis. Mat, savaitgaliais yra mažiau besirūpinama ligoniu. Mažiau tada yra personalo ir yra ne taip stropus ligonio prižiūrėjimas. Tuo laikotarpiu ligonis mažiau gauna naudingų skysčių ir jo kūnas daugiau išdžiūsta, jo cukraligę pablogėja, jo širdies liga nesti pakankamai sekama.

Už tai visi ligonio artimieji stenkimės ne vien aplankyti ligonį savaitgaliais, bet ir stengtis jam padėti atsigeriti, pavalgyti. Žinoma, su ligoninės personalo leidimu tokiai mūsų elgsenai.

Visi atsiminkime, kad labai svarbus kiekvienam ligoniui yra pakankamas naudingų skysčių gerimas, sriubų valgymas ir vaisių — daržovių naudojimas. Čia vien vaistais — tabletėmis ar injekcijomis tokio reikalavimo nepatenkinsi. Todėl yra nepakeičiamas geris ligoniui turėti tikrai žmonišką vaiką bei kitus šeimos narius, kurie ligoje tinkamai talkina ligoniui pasveikti. Geras dalykas yra ir išmintingi organizacijos nariai bei parapijonys. Turi būti vadovų suorganizuoti pagelbininkai namuose ir ligoninėje sergantiems. Tai bus naudingiausias darbas atliktas tiek parapijiečių, tiek organizacijų narių. Čia visai negana ligonio aplankymo, jam "Halo" pasakymo, ar kokios gėlės nunešimo. Tai lengviausias ir mažiausias žmoniškas darbas. Reikia mums iki kaulo smegenų nusileisti artimo pagalbai savais sunkiais darbais.

Čia pavyzdys geras yra a. a. vyskupo Anso Trakio suorganizuotos parapijos vienminčių vienas kitam pagalbos reikale teikimas. Visi mes taip turime elgtis. Tai yra tik tas, kurio įtakoje mes tampame vienas kitam darbais paslaugesni. Visa kita — tik tuščiažodžiavimas, kurio neklauso. Ir gerai daro, dabartinis jaunimas. Tik iš darbų dabartinis jaunas žmogus pažįsta asmenį, kuriuo jis žavisi.

EIKIME SAVANORIAIS LIGONIAMS TALKON

Tiek daug niekais praleidžiame mes laiko, tiek daug save ir artimą apleidžiame, kad susitvarky-

šventes ypač šeimos nariai ir draugai gali ypatingai ligoniui pasitarnauti. Rašykimės savanoriais ir kitiems, ne tik savo giminėms ligoninėje ar prieglaudoje gulintiems padėti. Tai bus mūsų žmoniškiausias elgesys. Tuomi mes įrodysime tikrais žmonėmis esą.

Stroką gavęs yra daug laimingesnis, jei jo šeimos nariai ar giminaičiai noriai ir aktyviai įsijungia į ligonio sveikatos atstatymo darbus. Stroką gavusysis dažnai nusimena. Jo liga geriau taisosi, ne tiek nuo vaistų, kiek nuo švelnaus — meilingo su juo elgesio. Tada jo apsigimimo nuo ligos jėgos gausėja.

Jeigu ligonis negali kalbėti ir dėl to labai nusimena — tada jam reikalinga labiausiai yra dvasinė pagalba. Su laiku ta negerovė taisosi, kai jis yra nuoširdžiai prižiūrimas šeimos narių ir ligoninės personalo. Su ligonio taisymusi ateina laimingesnės dienos visiems — tiek ligoniui, tiek jo šeimos nariams. Taip visiems padedant, pats laikas yra svarbiausias gydytojas — jis tvarko ligonio negalavimą ir artimųjų susirūpinimą.

BAIMĖ YRA DIDŽIAUSIAS PRIEŠAS PASVEIKIMUI

Baimė trukdo stroką gavusiam sugrįžti į intymumą. Tikrumoje, stroką gavusieji gali susilaukti normalaus intymumo. Sveiko vyro ar moters supratimas tos ligonio baimės padės ligoniui sumažinti savo baimingumą.

Tik meskime šalin šiame reikale visokius prietarus. Normalus šeimos narių — vyro ir moters intymumas yra psichologiškai labai svarbus. Tada ligonis įgauna pasitikėjimą, įtampas atsipalaidavimą ir gauna malonų — šilumos ir intymumo pojūtį.

Intymumo praktikavimas turi būti gerai aptartas su gydytoju ir čia bet koks gėdinimasis nėra vietoje. Turi būti pakankamai abiejų partnerių susijaudinimui ir intymumo vykdymui. Prieš tai turi būti švelniai nutelkiamas tiek kūnas, tiek mintys. Nėra vienos tokios "normalios" intymumo vykdymo Geriausia yra tokia padėtis, kuria abu partneriai yra patenkinti.

Intymumo dažnumas irgi labai įvairuoja. Tas priklauso nuo stroką gavusiojo mentaliteto ir jo kūno pajėgumo. Kiekvieno po stroko atsitaيسانčiojo nuovargis ir kūno išsisėmimas yra žymi kliūtis intymumui.

Išvada. Švieskimės ir žmoniškime savais nusiteikimais. Tik taip elgdami mes galėsime laimingesnį gyvenimą ne tik sau, bet ir artimui, ypač ligoniui suteikti.

Pasiskaityti. Arthur Ancowitz, M. D. Strokes and their prevention. Ajove Book.

Originaliai išpildo senoviškiausias dainas Alvudo pažmonyje, Lietuvos sodyboje. Justina Žemaitis, šalia

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS USPS #740417

Postmaster: Send address changes to Naujienos

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year

metams \$40.00
pusi metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kanadoje
metams \$45.00
pusi metų \$24.00

25 cents per copy

Užsieniuose

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

metams \$48.00
pusi metų \$24.00

Chicagoje ir priemiestiuose

Leidžia Naujienos Bendrovė
1739 So. Halsted Street Chicago, IL 60608
Telef. 421-8100

metams \$45.00
pusi metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00

vienam mėnesiui \$5.00
Kitose JAV vietose:

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

PLB-NĖS DELEGACIJOS POKALBIAI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Neseniai Draugas paskelbė PLB-nės delegacijos, liepos mėn. 18 dieną, apsilankymą Valstybės departamente, kurioj atstovais buvo PLB-nės pirmininkas Vyt. Kamantas, jo pavaduotojas dr. Tomas Remeikis, JAV LB-nės pirm. Algimantas Gečys ir ryšininkas Algimantas Gureckas. Ją priėmė Pabaltijo ir Vengrijos skyriaus vedėjas p. Snell ir Valst. departamento teisinis patarėjas James G. Hegen.

Delegacijos atstovai minėtiems valdininkams pareiškė susirūpinimą dėl deportacijos grėsmės į Sovietų Sąjungą, taip vadinamą "karo nusikaltėlių". Jie įrodinėjo, kad jų deportuoti negalima, nes tai nesiderina su nepripažinimo politikos esme. Taip pat, jie kalbėjo ir dėl Rygoje įvykstančios "privatinių asmenų" konferencijos. Buvo prisiminti ir Vyt. Skuodis, Vikt. Petkus ir kiti sunkiomis bausmėmis nubausti lietuviai kaliniai. Prisimintas ir grėsmės pavojus, dėl Ignalinos atominės jėgainės ok. Lietuvoje. Valst. departamento valdininkai dėl pabaltiečių deportacijos delegacijos atstovams pasižadėjo išsiaiškinti su OSI įstaiga.

Aišku, toks pokalbis aktualiais klausimais yra naudingas, kad ir su Amerikos valdžios tarnautojais. Reikia ir juos įtikinti, kad tokios deportacijos nesiderina su JAV valdžios nepripažinimo politika.

Manau, kad ne vien mane, bet ir daugelį Draugo skaitytojų nustebino tas LB-nės delegacijos nusiskundimas JAV Vyriausybei, kuri daranti kliūtis Lietuvos žmonėms, o ypač, kultūrinei inteligencijai atvykti Amerikon ir čia viešėti. Tokio nusiskundimo iki šiol mums dar neteko nei girdėti, nei jo spaudoj skaityti. Tiesa, žinojome, ir žinome, kad Lietuvos okupantas pavergtiems daro įvairias kliūtis Amerikon atvykti, arba iš Amerikos ten nuvykus yra uždrausta be jo leidimo apankyti tėviškę, net mirusius tėvų kapus. Neteko girdėti tokių ar panašių nusiskundimų, kad JAV valdžia elgtųsi panašiai. Tikrai, LB-nės delegacijos, Amerikos valdžiai iškeltas visai naujas kaltinimas.

Gaila, kad minėti bendruomenininkai, ne tik departamento valdininkams, bet ir Draugo skaitytojams nepaaiškino, kas gi yra toji jų, taip vadinama, "kultūrinė inteligencija"? Tad reik manyti, kad tai bus tie: solistai, rašytojai, poetai, deklamatoriai, šokėjai, ar pagaliau, politvadovai, kuriuos mes sutrumpintai vadiname politrukais. Juk tokius okupantas atsiunčia Amerikon išeiviams lietuviams mulkinti. Bet neteko nugiršti, kad Amerikos Vyriausybė ir tokiems būtų šio krašto duris užtrenkusi.

Tiesa, mūsų sąmoninga patriotiškoji visuomenė, tokių "kultūrinių intelektualų" atvykimo nelaukia. O jiems atvykus, juos pasitinka piketais. Bet ir tai tik tada, kai išeivijoje gyvenantieji bendradarbiautojai, tokius "inteligentus" globoja ir su jais bando įsibrauti į Jaunimo Centrus, Chicagoje.

Komunizmo statyba remiasi vergų stovyklų suaktyvintu darbu.

Drauge nebūt paskelbė, būt sunku tikėti, kad jie Valst. departamento įstaigoje kėlė tokį nusiskundimą. Dabar lieka tik stebėtis ir klausti, nejaugi, LB-nė pasiilgo ir tokių "inteligentų"? Ir tikrai, nesinori tikėti, kad minėti LB-nės delegatai nežinotų, kad iš okupuotos Lietuvos niekas negali išvykti be okupanto leidimo, kad ten nėra nei laisvų žmonių, nei laisvos kultūrinės inteligentijos. Rodos, tokie turėtų žinoti, kad okupantas nieko užsienin neišleidžia, kad tokie, išleistieji, vienaip ar kitaip nepasitarnautų jo melo ir apgaulės propagandai. Juk ir tų "kultūrinių inteligentų" uždavinys išeiviją įtikinti, kad jis Lietuvai atnešė aukšto lygio kultūrinę pažangą. Gaila, kad minėti bendruomenininkai mūsų visuomenei neskelbia, kad tokie "kultūriniai inteligentai" yra Maskvos propagandos komisariato žinyboje.

A. Svilonis.

VL. BAKUNAS

PASTABOS IŠ TOLO

RUSAI MOKA ANGLAMS LIETUVOS PINIGAIS?

TAISOME KLAIDA

Paskutiniame VL. Bakūno straipsnyje, vietoj Vinco Dovydaičio nuotraukos, įdėjome kito Vinco Dovydaičio nuotrauką. Atsiprašome p.p. Dovydaičius, VL. Bakūną ir skaitytojus.

N. Redakcija

Milijoninio tiražo dienraštyje "Los Angeles Times" neseniai — liepos 16 d., straipsnyje apie Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos ginčą dėl senų skolų reikalavimo užbaigimo bei susitarimo, tarpe kita ko pažymėta, kad susitarta ta prasme, kad sovietai atlygins anglams už nuostolius, kuriuos anglai patyrė investavę pinigų dar caro Rusijoje — prieš pirmąjį pasaulinį karą. Esą sutara kad sovietai, tų skolų likvidavimui anglams sumokės 67.5 milijonų dolerių ir kad ta suma bus paimta iš Latvijos, Estijos ir Lietuvos pinigų, esančių Anglijos bankuose, kur tie pinigai tų Baltijos valstybių buvo padėti maždaug tuo laiku, kai tuos kraštus okupavo Sovietų Sąjunga.

Kai Lietuvos okupantas, Sovietų S-ga, švaistosi nepriklausomos Lietuvos pinigais kur tik gali prie jų prieiti, nėra ko stebėtis, bet kas mane nustebino, tai, būtent, kad Didžioji Britanija, su tokiais Lietuvos pinigų dalybomis sutiko, jeigu ta visa žinia yra tikra.

Stebiuosi taip pat, kad niekas iki šiol tame laikraštyje neatsiliepė iš autoritetinių asmenų pusės — turiu galvoje, pvz., kad ir

ti? Sakoma, kad Didžioji Britanija Lietuvos okupacijos nepripažįsta de jure, betgi Lietuvos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą pripažįsta de facto. Ar taip? Kodėl niekas šiuo klausimu nieko nepasako? Ar žino visa tai mūsų diplomatinė tarnyba? Jei žino, tai kodėl tyli? Tylioji "diplomacija" čia tikrai ne vietoje.

Laikraštyje "L. A. T." dėl Baltijos kraštų pinigų panaudojimo anglams rusų skolas mokėti — atsiliepė iki šiol tik vienas latvis, baigdamas savo laišką tokia pastaba: "...nestebėtina, kad trečiojo pasaulio kraštai tebesilaiko atokiau nuo kapitalizmo tvirtovės: žinodami, kad jei tik kaina bus gera — išpardavimas bus tuoj pat...

Lapkričio mėnesio pradžioje į Vienoje — Austrijoje, numatytą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją — jos plenumo posėdžių atidarymą ir po to į VLIKo ruošiamą seimą Londone iš Los Angeles rengiasi vykti E. ir J. Sinkiai, A. Devėnienė — Grigaitienė su vyru, Al. Kiršonis su žmona, inž. A. Mažeika su žmona; yra ir daugiau kandidatų.

Neseniai Japonijoje mirė S. Sugihara — buvęs Japonijos konsulu Kaune prieš karą. Ta proga "L. A. Times" paskelbė, kad velionis buvo apdovanotas Izraelio aukščiausiu garbės žymeniu už gelbėjimą Lietuvos žydų kurių išgelbėjo net 6000

mieste Kovno — kuris dabar yra Sovietų miestas Kaunas. Pernai buv. konsului S. Sugihara įteikiant Izraelio medalį "Yad Vashem" — aukščiausios garbės atžymėjimas, Izraelio ambasados atstovas papasakojo, kad konsulas Sugihara, priešingai savo vyriausybės nurodymui, net 1940 m. rugsėjo mėn. 1 d. jau vykdamas, Kaune, su šeima į geležinkelio stotį, rusai liepė jam iš Kauno išvykti, — net gatvėje ir stotyje per vagono langą kol pajudėjo traukinys — išdavinėjo žydams tranzito vizas...

Konsulas Sugihara atliko tikrai gerą darbą, tik įdomu būtų buvę sužinoti, kur tie šeši tūkstantčiai žydų galėjo nuvažiuoti su lietuviškais pasais ir japoniška tranzito viza? Nes juk tada jau Lietuvos sienos buvo apstatytos sovietų sargybiniais.

Jokia valstybė, jokiaje olimpiadoje nepergyveno tokio didelio entuziazmo už aukso medalius, kaip tai atsitiko Australijoje 1983 metais, kai Australijos jachta "Australia II" tais metais paveržė taip vadinamą "American Cup" iš amerikiečių — Amerikos vandenynse įvykusioje regatoje. Ta "American Cup" — Amerikos taurė nuo jos įsteigimo Amerikos buriuotojų rankose išsilaikė 132 metus be pertraukos, kol "Australija II" vadovaujama patyrusio australiečio buriuotojo John Bertrando, dramatiškoje regatoje 1983 m. nugalėjo amerikiečius buriuotojus, sidabrinę taurę parvežė Australijon.

Regatos dėl tos taurės laimėjimo įvyksta kas ketveri metai, dėl to jau dabar stropiai rengiamasi 1987 m. pavasario regatai, kuri įvyks Australijos vandenynse, prie Perth, Vakarų Australijoje.

Australijos laimėjimui 1983 m. prisidėjo ir kiek lietuviškos dvasios, nes "Australia II" jachtos kapitono, toje regatoje, John Bertrando žmona — yra lietuvaite Rasa Pagurskytė, kuri ilgas dienas ir valandas su mažamečiu sūneliu išsėdėjo krante, kai jos vyras drąsiai su jachta grūmėsi karvais su dideliu vėju ir nemažomis bangomis. Dabar Rasa Pagurskytė — Bertrand neseniai lankėsi Amerikoje, kaip Australijos radijo atstovė, padarė daug pasikalbėjimų Amerikos jachtklubuose Rytuose ir Vakaruose, kurie yra užsiėmę dalyvauti 1987 m. varžytinėse — regatoje Perth, pasiryžę "American Cup" laimėti Amerikoje.

Jurgis Savickas

Janina Narūnė

JURGIS SAVICKAS

(Tęsinys)

Visuose autoriaus raštuose jaučiama esteto gabi plunksna. Jo pasakojimo būdas, kartais labai realistinis, ir vis dėlto visuomet estetiškas, rafinuotas. Jo knygas ir laiškus lydi talentingas samojus ir lengvutė, nepikta ironija. Savickis sukūrė savo stilių, kuris yra vienas spalvingiausių ir ryškiausių lietuvių literatūroje — taip tiksliai apibūdina Antanas Vaičiulaitis (L. E.). Rašytojas

išliko originalus, savitas, nepakartojamas.

Jo sekančioji knyga, taip pat novelių rinkinys — Ties Aukštų Sostų išėjo iš spaudos 1928 m., jam sugrįžus į Lietuvą, 1927.

Vėliau Rimosiaus slapyvardžiu buvo išspausdinta Savickio knyga — Atostogos. Tai yra jo kelionių įspūdžiai.

Jurgis Savickis mėgdavo keliauti. Gera pažinojo Europą, vakariečių kultūras. Rašytojas lankė ir tolimą Afriką. Keliaudamas

„Truputis Afrikos“, taip pat J. Rimosiaus slapyvardžiu.

Pagalau 1938 m. buvo išspausdinta ir trečioji jo kelionių knyga antrašte „Kelionės“.

Savo kelionių aprašymuose Jurgis Savickis palieka taip pat originalus. Menininko teptuku jis kuria gyvus vaizdus, ilgiau sustodamas prie psichologinių reiškių, prie įdomesnių detalių ir epizodų. Jis neieško geografinių istorinių ar statistikos duomenų, neduoda nei gamtos ilgų aprašymų. Autorius čia yra tik-tai gabus beletristas, pateikdamas skaitytojui įdomiai aprašytus įspūdžius, nevengdamas savo nuotaikingo humoro.

Lietuvoje 1943 m. išėjo iš spaudos dar vienas jo įdomiausias novelių rinkinys „Raudoni Barakai“. Tuo vardu jo novelė išversta į anglų kalbą.

1952 m. buvo išleista Jurgio Savickio „Šventoji Lietuva“, naujoviškos krypties, impresionistinės dvasios, didelės apimties romanas. Jis buvo išspausdintas Jurgiui Savickiui gyvenant savo ūkelyje — „Ariogala“.

Rašytojas daug bendradarbiavo pericdinėje lietuvių išeivių spaudoje, dienraščiuose ir kitokuose laikraščiuose bei žurnaluose. Tai buvo: Draugas, Europos Lietuvis, Dirva, Amerika, Aidai ir kiti, kurie buvo leidžiami JAV ir Anglijoje. Juose buvo spausdinami J. Savickio beletristiniai kūriniai: apysakos, novelės.

Žymiai vėliau pasirodė dviejų tomų stambus veikalas — Žemė Dega. Jo pirmas tomas išleistas 1956 m., labai pavėluotai. Antrasis, Žemė Dega, tomas išleistas 1957 m. Tai yra Savickio dienoraštiniai antrojo pasaulinio karo meto užrašai. Šiam veikalui buvo paskirta Lietuvių Rašytojų dr-jos premija. Deja, autorius nebegalėjo pasidžiaugti, nei savo knygas pamatyti.

Žemė Dega — labai plačios, apimties Jurgio Savickio kūrinys, kur galima pasigėrėti jo užrašais, mintimis, įspūdžiais, palėdėtais niekad neišsenkančiu humoru, taip pat gali pažinti įvairių kraštų ir jų atstovų gyvenimą.

„Turiu nemažai įpusėjęs kiek iš stambesnio materiolo, o tų mažų skeveldrėlių, apysakaičių, kaip šopalų...“ — rašė Jurgis Savickis kun. dr. Juozui Prunskui 1951. IX. 15.

J. Savickis buvo projektavęs sudaryti geresniųjų savo novelių vertimą anglų kalba. Daugiausia gaila velionio stambesnio veikalo, kurio rankraštis liko nebaigtas ir kurį autorius pats buvo priskyręs prie „stambesnio materiolo“.

Reikia tikėtis, Lietuvių Rašytojų dr-ja panaudos savo privilegiją pomirtinius velionio veikalus paruošti spaudai ir atras galimybę juos išleisti į pasaulį. Pabaiga.

Gyvenamojo Ploto Norma

Pagal Lietuvos butų kodekso 41 straipsnį respublikoje gyvenamojo ploto norma, išskyrus Vilniaus ir Kauno miestus, nustatyta 12 kvadratinė metrų vienam gyventojui, bet negali būti mažiau kaip 7 kv. metrai vienam asmeniui.

— Kun. Charles J. Curan žada kovoti prieš Vatikano nutari-

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 SOUTH 50 TH AVENUE

Cicero, Ill. 60650

Tel.: 652-5245

IRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

STEPONAS (LACK ir SŪNUS) LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

144C South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

DAR APIE MEDICARE APDRAUDOS PAPILDYMUS

MEDICARE, tai federalinės administracijos vedama sveikatos apdrauda vyresnio amžiaus asmenims. Kai kuriais atvejais priimami ir jaunesni, kaip 65 metų asmenys, netekę sveikatos.

Medicare apdrauda padeda apdraustiesiems, kai jie gydomi ligoninėse ar namuose, visose JAV-bėse, tačiau už valstybės ribų, tai tikrai retais atvejais.

Apie 30 ir pusė milijono vyresnio amžiaus žmonių šiuo metu priskaitomi šios apdraudos nariais. Kiekvienas Amerikos gyventojas, išdirbęs nustatytą laikotarpį apdraustame darbe ir sulaukę 65-kių metų, gali prašyti Medicarės apdraudos. Į šią apdraudą nepriimami kai kurie federalinės administracijos tarnautojai, taip pat nepiliečiai ir teisingumui nusikalte asmenys. Apdraustiesiems nario teisė suteikiama tikrai sumokėjus nustatytą mėnesinį mokestį. Valdžios tarnautojams nustatytas mokestis yra 1,35% nuo uždarbio.

Medicare apdrauda yra dviejų rūšių. Pirmoji apdraudos rūšis apmoka ligoninės išlaidas; į šią apdraudą kvalifikuoti asmenys įstoja nemokamai. Tie asmenys, kurems trūksta kvalifikacijų, jie turi užsimokėti po \$214 kas mėnesį.

Antra apdraudos rūšis skiriama bendroms gydymo išlaidoms apmokėti. Norintieji šią rūšimi apsidrausti, privalo sumokėti po \$15.50 kas mėnesį. Kadangi federalinė administracija šios apdraudos apmoka 75% lėšų, tai aišku, kad apdraustieji mokėdami po \$15,15 apdraudos mokesčio, jaučiasi patenkinti. Apdraudos mėnesinis mokestis gali būti padidintas tikrai tuo atveju, kuomet socialinio draudimo (Social Security) nario mokestis padidinamas. Ši sąlyga įstatymu yra patvirtinta.

Kai vyresnio amžiaus asmenys užsirašo Medicare apdraudai, jie automatiškai įrašomi pirmos ir antros rūšies apdraudos dalyviais ir jie privalo mokėti mėnesinį apdraudos mokestį. Tie asmenys, kurie nenorėtų priklaustyti antros rūšies (apmokamai) apdraudai, turi pranešti savo norą Medicare įstaigai, ir jo pageidavimas, žinoma, bus patenkintas.

Tuo atveju, kai toks iš apdraudos pasitraukęs dalyvis nutaria vėl apsidrausti, tai toks atnaujinimas bus teisėtas tik metų pradžioje, per pirmuosius tris mėnesius ir įstojimas į Medicarės apdraudą prasidės nuo liepos mėn. 1-mos dienos. Kas delsia su įstojimu į Medicarės apdraudą, keletą metų, turės mokėti 10% padidintą už kiekvienus praleistus metus.

Ig. Juzėnas ir Pr. Šulas

RUSŲ PAVERGTOJE LIETUVOJE

Į PLĖŠINIŲ KRAŠTĄ

Liepos 31 d. "Tiesa" paskelbė: Maršrutu Vilnius — Petropavlovskas vakar, liepos 30 d., iš respublikinės sostinės į Kazachstaną išvyko specialus keleivinis traukinis. Jame 500 kombainininkų, kurie tęsdami gražias tradicijas išsiruosė į talką plėšinių krašto žuonos augintojams. Šia-

na išvyko specialus keleivinis traukinis. Jame 500 kombainininkų, kurie tęsdami gražias tradicijas išsiruosė į talką plėšinių krašto žuonos augintojams. Šia-

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save money!

Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

see us for **HOME financing.**

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT MADE BY YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

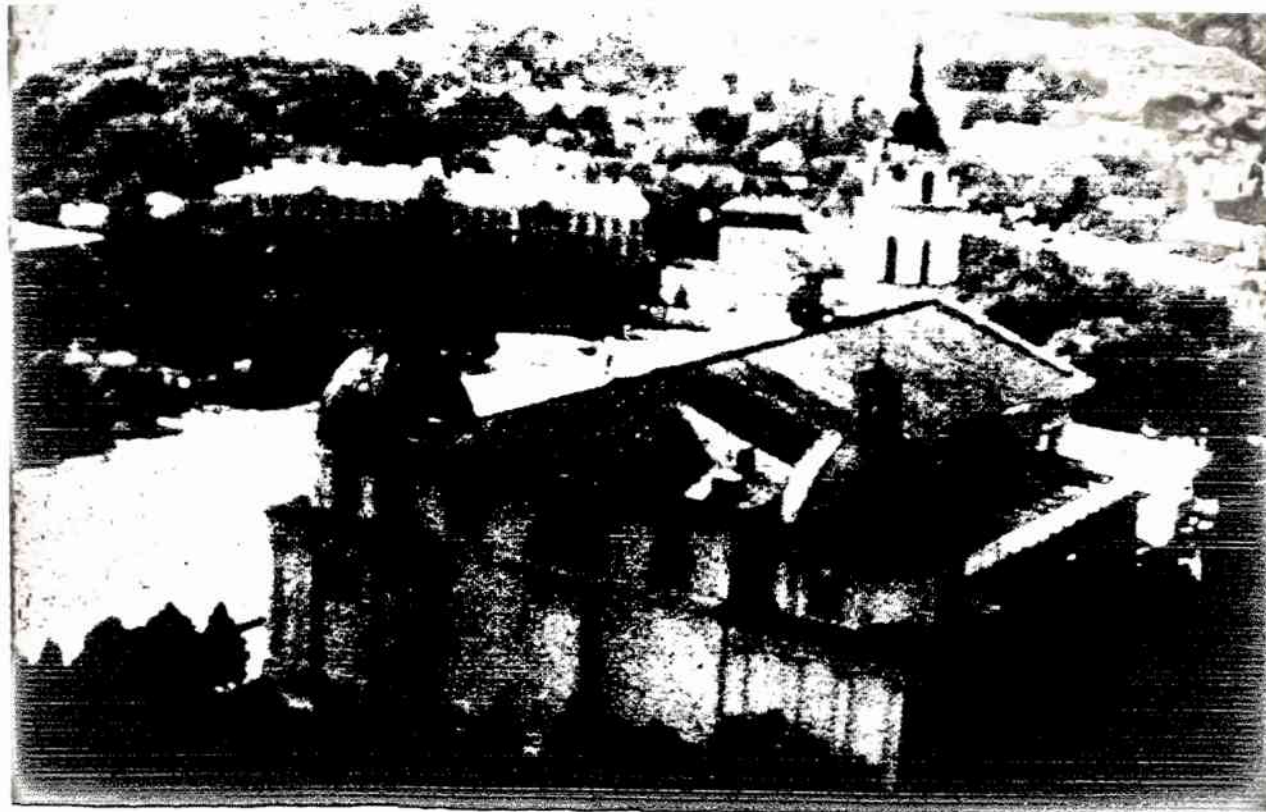
2212 WEST CERMAK ROAD : CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres.

Tel.: 847-7747

Hours: Mon., Tue., Fri. 9-4, Thurs. 9-5 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SOUTHWEST ILL.

Vilniaus Katedra

iš Gedimino kalno žiūrint

me darbštuolių būryje — visų respublikos rajonų atstovai.

Mechanizatoriai davė žodį Tėvynės labui našiai pasidaruoti plėšiniuose iki javų derliaus nuėmimo pabaigos.

* * *

Klipatos Per Prievertą

"Valstiečių laikraštyje", skyrelyje "Maišas yra, grikliai bira...", J. Atkočiūnas rašė:

— Pasipuoškite, svečiai atvažiuoja. — paskelbė Panevėžio rajono Eriškių kolūkio Zaiabagalos fermos vedėjas. — Apsivilkite naujais chalatais.

Puolė visi rengtis Apsirengę, žiūri vienas į kitą ir juokais leipsta. Ir kaip čia nesijuoksi, jeigu juokinga.

Vienam tas naujas chalatas žeme velkasi, kito po juo visai nematyti. Tik viena Agota šiek tiek panašiai atrodo.

Tai bent drabužiai: Visi ne tik pagal vieną fasoną pasiūti, bet ir vienodo dydžio. Belieka padėkoti ne tik tiems, kas juos pasiuvo, bet ir tiems, kurie taip "kruopščiai" kažkur bazėje juos atrinko.

* * *

Alkoholinių Gėrimų Pardavimas

Dar daugelyje miestų alkoholinių gėrimų galima pirkti maisto parduotuvėse. Tačiau jau nuolat ateinančių metų planuojama gėrimus pardavinėti tik specializuotose gėrimų parduotuvėse nustatytomis valandomis.

* * *

Kur Dingo Megztiniai?

"Tiesoje" vilnietė Ona Marcinkevičienė skundėsi:

Prieš keliolika metų Šiaulių "Varpsto" megztinis buvo kiekvienos moters svajonė. Norint jį nusipirkti, tekdavo ir eilutėje pastovėti. Vėliau tos produkcijos atsirado daugiau. Buvo

galima nusipirkti gražią, mėgstamą spalvos suknelę, noriai pirkome ir įvairių spalvų liemenes, sijonus, palaidinukes. Dabar visa tai dinga, liko niūrių, nepatrauklių spalvų neišvaizdžios suknelės, kurios parduotuvėje kabo žiemą vasarą.

Megztinių ir palaidinių pardavėse daug, bet tai dažniausiai prekės be adreso, netinkančios nei jaunos, nei pagyvenusios.

Kada vėl galėsime nusipirkti gražių ir madingų "Varpsto" gaminių? Drabužis žmogų turi ir papuošti.

(Iš Europos Lietuvio)

MOKSLINIS PATIKSLINIMAS

Naujienų rugp. 6 d. laidoje atspausdintas straipsnis: Mirė garsi lakūnė Beryl Markham.

Straipsnyje parašyta, kad 1936 m. Atlantą perskrido Lintberg, Darius ir Girenas ir Vaitkus. Visi tie lakūnai skrido iš Amerikos į Europą.

Lakūnė Markham skrido iš Anglijos į Ameriką. Perskristi Atlantą iš rytų į vakarus daug sunkiau, nes Žemė sukasi į vakarus. Reikia ne tik perskristi Atlantą, bet perskristi ir Žemės nusuktą kelią.

Didelį klaidingumą patikslinsiu mokslškai Žemė aplink ašį sukasi, ne į vakarus, bet į rytus. Tai viena. Antra, Žemės sukimasis nepailgina ir nepatrumpina Žemės paviršiuje esančių nuotolių.

Pusiaujuje apjuosus Žemę, jos ilgis būtų 40 tūkstančių kilometrų. Žemė apsisuka aplink ašį per 24 valandas. Tai Žemės paviršiaus greitis yra 1667 kilometrai per valandą.

Tas Žemės paviršiaus sukimosi greitis nepailgina ir nepatrumpina Žemės paviršiaus nuotolių ir skrendant į rytus, ar į vakarus nuotolis ir laikas nesikeičia.

VI. Valinevičius

— Jame Goodall parašė knygą apie šimpanzių gyvenimą Pietų Afrikoje. 676 pl. \$30. Daug fotografijų.

LENKAI DŽIAUGIASI DVIEM KALINIAIS

GDANSKAS, Lenkija. — Jaruzelskio vyriausybė sekmadienio rytą paleido kalėjime laikytus Adomą Michnik ir Bogdaną Lisą. Jiedu abu solidarumo uniono veikėjai.

Gdanske juos pasitiko apie 7.000 žmonių. Jų tarpe buvo ir Lech Valensa. Michnikas susirinkusiems pasakė:

— Dėkoju Jums už sutikimą, bet prašau nepamiršti, kad lenkų kalėjimuose dar yra daug solidarumo unijos veikėjų. Kol Leš Valensa yra su mumis, tai mes laimėsime.

Šie du paleisti, bet kalėjime paliktas Vladyslav Frasiņiuk, geras kalbėtojas solidarumo veikėjas.

Lenkai turi vilčių, kad bus paleisti iš kalėjimo visi solidarumo veikėjai, bet jie nežino, kada bus pašalintas Jaruzelskis.

FLORIDOS SPAUDA APIE SOVOETŲ INVAZIJĄ IR IŠVEŽIMUS

Sovietų invazijos sukaktuves paminėjo Floridos spauda. Dienraštis The Orlando Sentinel birželio 13 d. išspausdino Charley Reese straipsnį "Kokia būtų sovietų okupacija? Paklauskite lietuvių". Jis rašo. "Šiandien lietuviai rizikuoja savo gyvybes išlaikyti gyvus laisvės idealus. Aktyviausia pogrindžio spauda sovietų imperijoje šiandien yra Lietuvoje. Nepaisant persekiojimo ir nepaklusnių kunigų įkalinimo, Katalikų bažnyčia tebėra gyva".

Dienraštyje Daytona Beach Morning Journal (1986. VI. 16.) Judy de Torok rašo:

"Lietuviai prisimena brutalumą". Pasak jos Daytona Beach apylinkėje gyvena apie 250 lietuvių.

Alto Inform.

— Čilėj komunistai paskelbė pagrobto pulk. Hoerberle fotografijas.

* Pirmas lietuvių dienraštis — "Vilniaus žinios" išėjo 1905 m.

CAREERS WITH A FUTURE
U.S. Army and

Nature's Remedy.

for GENTLE, OVERNIGHT RELIEF OF CONSTIPATION

Next time you need a laxative, get relief the Nature's Remedy way. Gently. Overnight. Its natural active ingredients are so dependable you can take Nature's Remedy tonight and feel better tomorrow.

GET FREE GIFTS FROM NATURE'S REMEDY SEE PACKAGE FOR DETAILS

Medicinos direktorius
938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 223-3553
Service 461-8200, Page 06058
DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3921 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALG. KAVALIŪNAS

Vidaus ir kraujo ligos. Nechirurginis venų išsiplėtimo hemoroidų gydymas.
5540 S. PULASKI RD.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 585-2802

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 West 63rd Street
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2330,
Residencijos telefonas: 443-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Prilimam Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERENAS. Tel. 925-3063

SOPHIE BARCUS

RADIOJOS ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stories WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parka.

Vedėja — Aldona Daukus

7159 So. Maplewood Ave.
Chicago, Ill. 60629
Telef. 778-1543

Julija Zemaitė

VARGINAS MOTERS GYVENIMAS "MARČIOJE"

Zemaitė gimė 1845 m. Plungės parapijoje, o mirė 1921 m. Tikroji jos pavardė buvo Julija Beneševičiūtė — Žymantienė. Jaunystėje Julija buvo visiškai sulenkėjusi. Tėvai buvo bajorų kilmės ir todėl paveikti lenkiškos dvasios. Ji ištėkėjo už dvaro tarnautojo Žymanto, nors tėvams tas labai nepatiko. Ji buvo kiek pramokusi lietuviškai, bet tikrasis atsivertimas į lietuvių įvyko susipažinus Povilą Višinskį.

Zemaitė pradėjo rašyti, sulaukusi 50 metų amžiaus. Viena iš dažnai sutinkamų Žemaitės rašto temų yra šeimos sudarymo klausimas. Šeimos yra sukuriamos dėl netinkamų priežasčių: dėl pinigų, geros žemės, miško ir t.t. Žmogus šiame dalyke nesvarbus — svarbu medžiaginės gėrybės.

Zemaitė taip pat rašė kaimo temomis. Kaimas tebebuvo tamsus. Žmonės bemoksliai. Zemaitė pati neturėjo mokslo, suprato jo reikalingumą ir svarbą. Žemaitės svarbiausias kūrinys yra "Marti".

"Marti" pasižymi charakterių ryškumu, buitės vaizdų pilnumu, menine kalba. "Marti" lietuvių literatūroje buvo naujas žingsnis realizmo keliu. Šio kūrinio veikėjai beveik visi neigiami. Ryškiausias yra senis Vingis. Jis yra tamsus, prasigėres, kietasprandis. Nežinodamas kaip išbristi iš skolų, verčia sūnų vesti turtingą žmoną. Vingienė — nešvari, apsileidusi, nekenčia švarą mėgstančios marčios, tiesiog bijo muilo. Jonukas Vingis — apsileidęs, tinginys, visai, kaip tėvai. Prie tokių neigiamų veikėjų galima priskirti ir Driežą.

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko
Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
ir iš vidaus.

Skambinti YA 7-9107

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, bangos 1450 AM.
6955 So. Campbell,
Chicago, Illinois 60629

Katrės tėvą. Jis labai panašus į enį Vingį. Teigiama tik marti — Katrė Ji švari, energinga, be-eik kaimo moters idealas.

Katrės paveikslas sudaro ryškų kontrastą Vingiams. Kaip kito pasaulio žmogus, Katrė atei-na į besipešančią Vingių šeimą. Nors ir per prievartą čia atsiradusi, ji nori sukurti jaukų gyvenimą, trokšta meilės, užuojautos. Visi Katrės pergyvenimai yra jausminio pobūdžio. Į Vingių šurkščių aplinką, į nuoskaudas ji reaguoja ašaromis. Jos skausmas dažnai išsilies gaudžiais monologais, primenančiais lietuvių audies raudas.

Dėl savo charakterio prigimties ir dėl įdiegtų tradicijų, Katrė yra pasiruošusi kantriai pakelti savo likimą, bet niekaip negali susitaikyti su Vingių apsilėidimu. Katrės protestas prieš Vingių netvarką daugiausia pasireiškia konkrečiu darbu. Visomis jėgomis stengiasi bent kiek aptvarkyti namus, kiemą, bet visur susiduria su protestais, pa-juoka.

Katrė pasijunta tartum kokioje tamsioje dumblyneje. Tą skaudina aštrūs Vingienės žodžiai, girta Vingio pagyros ir snaudžiantis per vestuves vyras. Pagaliau Vingiai palieka audroje nukritusią nuo šieno vežimę marčią, Katrėi bekovojojant su mirtimi. Vingiai, pasikvietę kaimynus, geria deginę. Net jos priešmirtinis šauksmas atsimuša į sieną. Ji niekad nebuvę reikalinga Vingiams. Gerai, kad ji mirė, nes dabar bus laisva ir laiminga danguje su Dievuliu.
Rasa Dudienaitė, 7 kl.

Nors Sulčių Ir Pripylė...

Agronomė Aldona Kudžmaite "Tiesoje" rašo:

— Neseniai užėjau į Rumšiškių miestelio parduotuvę. Žvilgsnį patraukė šūkis. Atrodytų, agituoja už sveiką, blaivą buitį. Bet po plakatu lentynose pamačiau eiles butelių su įvairiausiais alkoholiniais gėrimais.
— O kaip be jų? — sako man pirkėjai. Ar į butą norėsi įvesti dujas, ar traktorininko prašys išmėžti mėsą — kitą kartą neprisišauksi nepavaišinęs.

Tai gi blogi įpročiai dar gajūs. Kitame parduotuvės kampe pardavėjos Renės Blažienės parašiau stiklinės obuolių sulčių.
— Neturime! — išgirdau atsakymą.

Ką darysi — pasitenkinau pomidorų rūgštele.

E. L.

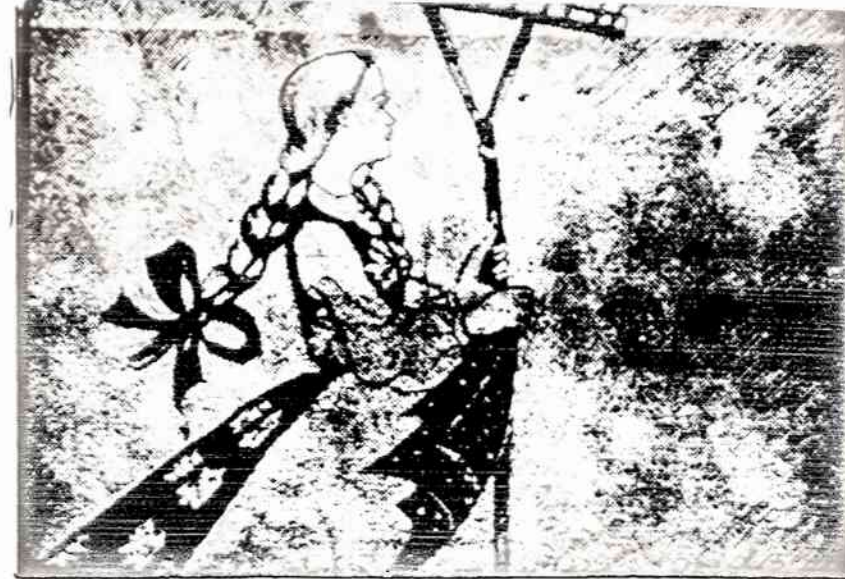
KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininkas Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legališkėmis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijos

"LIUCIJA"

milko šileiklo apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina 85 centų. "Naujiene" ir nas

SUKRUSDAVO VISI LAIKU NUKIRSTI RUGELIUS

Vai, tu rugeli, tu žiamkenteli, Tu nebijojai šaltos žiemužės, Tu pabijojai plieno dalgelio...

Rugiai jau baltuoja. O kai kur jau ir visai pabalo. Prinokusios varpos vis žemiau linksta. Šiandai irgi baigia džūti. Žiūrėk, bers rugiai grūdą, jei laiku nenukirsi — pjauti jau pats laikas.

Pamenu ir šiandien daug kas, kaip rugius Lietuvoje dar pjautuvais pjovė. Sulinkusios moterys — merginos vienos pjovė, kitos į pėdas rišo. Prakitą šluos tydamos, nugaras kiek ištiesusios, skubėjo prie duoninės geros asuočio. Atsigers, nuo akių prakitą nutrins ir vėl lenkiasi, vėl pėdas iš po pjautuvo krauna. Nuo aušros iki vėlaus vakaro. Ištiesom savaitėm.

Vėliau beveik visa Lietuva rugius dalgiais kirsti pradėjo. Stoją vyrai talkon, varo plačias pradalgas. Lyg įniršę, kerta ir kerta, vis pirmyn, vis toliau besivarydami. Paskui kiekvieno jų eina moteriška, ranka sklaido, griebia vieną pradalgę, kitą, trečią — į pėdą suriša. Irgi nuo ankstyvo ryto iki saulei leidžiantis. Bet su dalgėm sparčiau darbas ejo.

Nupjovę rugius, sunėša pėdas į kruvas, į gubas stato. duria basas kojas gelsvai pilka ražiena. Rankos skausta nuo kilnojimų, nuo kietų dalgio smūgių, niežti nuo įdrėskimų. Bet stato tos pačios tvirtos rankos vis daugiau gubų, kol vakariškiai ištisi stačių rugių plotai pavirsta kepurėmis apklotų gubų rikiute.

Su daina paskui pjovėjai namo grįžta. Kad ir sunkus darbas, bet bus gaudi šviežia duonelė. Bus pilni aruodai, bus šeiminkui ir pinigėlio, bus kuo žiemą alkį iš trobos vartyti.

Bėgo metai. Anksčiau tik dvaurose, o vėliau ir stambesnis gas padorius rugiams kirsti pjaunamas mašinas išsigijo. Sėdi sau koks Izidorius pjaunamosios balne, laiks nuo laiko širmius paragina, naujon vagon įvažiuoti. O tuo tarpu kanta mašinos kertami rugiai, plėčiais pradalgiais, lengvai į pėdą rišti, toliau kiti nuo kito, glaudžiau vien prie antro.

Neužilgo stipresnieji, labiau pinigingi ūkininkai tokias pjaunamas Lietuvoje pradėjo pirkti, kurios ne tik nupjauna, bet ir pėdas pačios suriša. Moterims, jei šeiminkams, arklinių grieblių dar nebuvo įsitaisę, tik grėbti bepaliko. Bet tokią gerą pjaunamą pirkęs, kuris gi litų ir arkliniam krėbliui pagailėtų. Ir moteriškoms rugiapūtės metu liko daugiau laiko apie pabaigtuves pagalvoti: išvirti, užraugti, iškepti — kad seną paprotį pagerbus, kad šviežia duonele darbininkus pavaišinus.

Baigti rugiai kirsti, renka stambiasias varpas, vainiką pina. Ateis į ražienų laukus daina, visus apims smagi linksma nuotaka. Neš vainiką šeiminkams, sveikins juos, prisimins visiems per šimtmečius gyvi rugiapūtės pabaigtuvių papročiai. Tokie, kuriuos tik Lietuvoje teuztikdavom, kurie ejo iš kartos į kartą — pjautuvų gadinės, baudžiamos nenuidilę paminklai, bet ir gyvenimui modernėjant, tautos sąmonėje gyvais pasiliko.

Toli nuo Lietuvos, kurion ir laiškelis margasis šiandien bangu siųsti, kur naikinami visi per šimtmečius susimėzge mūsų tautos papročiai, šiuo rugiapūtės metu skrenda mūtų mintys. Ir kaip graži, kad ir sunkiu darbu palydima, atrodo mums dabar toje tėvų žemėje buvusi ir mūsų pačių ne kartą išgyventa Lietuvos rugiapūtė.

16 metų patyrimas sąžiningas darbas
2. uošiatės kelianti — kreipkitės į Lietuviai Istaigą:

American Travel Service Bureau
3727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 233-9787

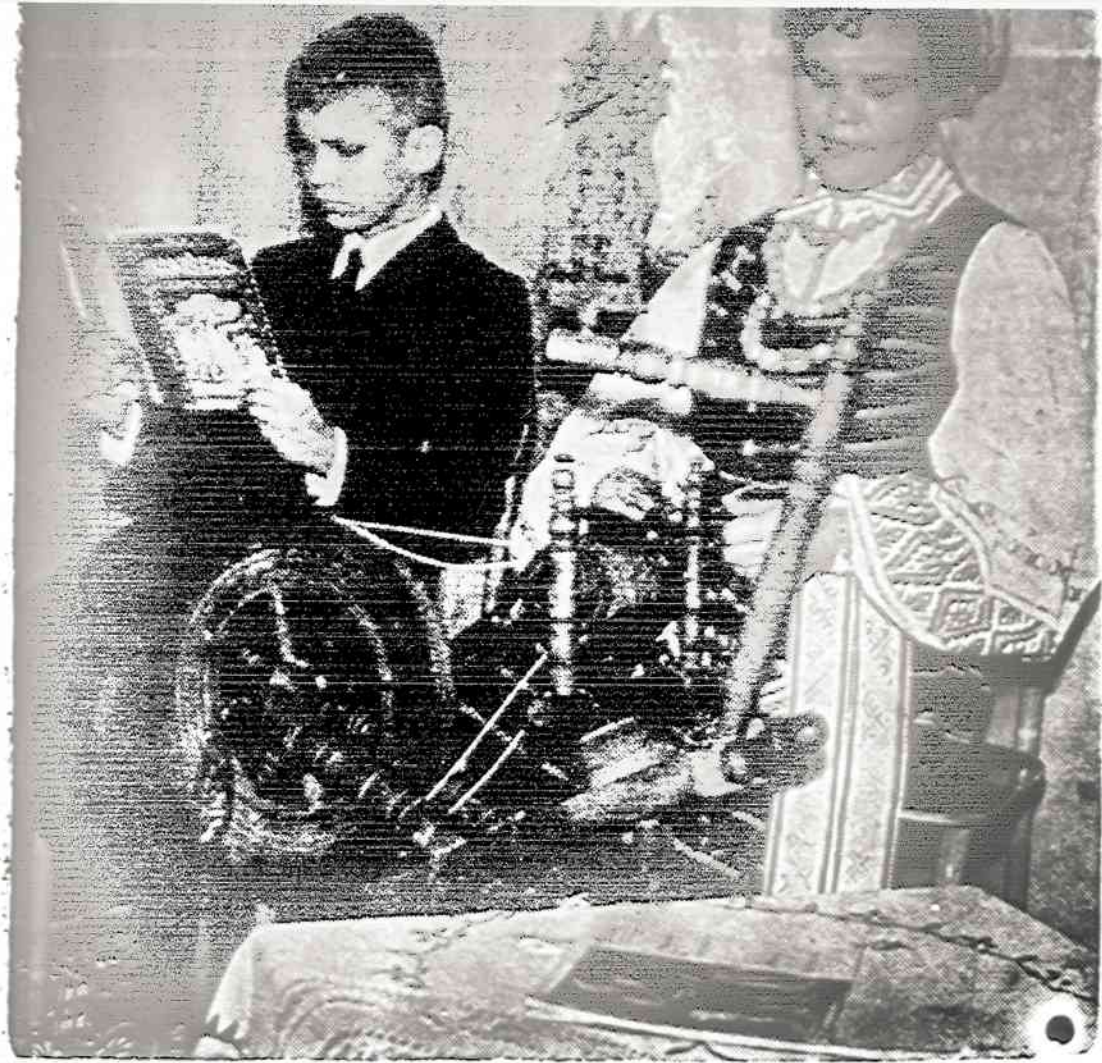
Ypatingas patarimas atskaitant lėktuvų, traukinių, laivų kėlėnų, kruizų, viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduoda ir kelionių draudimus; Organizuoja keliones į Lietuvą ir kitus kraštus; Sudaroma lėktuvų giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiama informacija visais keliautojų reikalais.
Taupykite skaidant Chartered lėktuvais, tik kelias rezervuoti vietas.
Anksto — prieš 45-60 dienų

H. VILIAUS

VAKARU VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokio adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

ČIKAGOS ALTO VALDYBOS POSĖDIS

Posėdis įvyko rugpjūčio 13 d. 7 val. vakare Alto patalpose. Priešėdį pravedė Čikagos Alto valdybos pirmininkas V. Šoliūnas. Posėdyje dalyvavo šie valdybos nariai: M. Marcinkienė, E. Jasiūnas, A. Katelienė, O. Kremeris, J. Jasiūnas, I. Andrašius ir J. Bagdžius.

Praeitą posėdžio protokolą perskaitė, A. Katelienė. Protokolas priimtas be pataisų. J. Bagdžius pranešė, kad Čikagos Lietuvių Tarybos ruošiamą gegužinė bus rugpjūčio 31 d., sekmadienį, Aniceto ir Aldonos Grinių sodyboje, Lockport, Ill. Grinių sodybos adresas: 143 g-vė, Box 18 E, Lockport, Ill.

Juozas Bagdžius paryškino, kad pobūvio dalyviai bus vaišiami skaniais lietuviškais valgiais. Veiks turtingas gėrimais įrengtas baras. Be to, atsilankiusieji svečiai galės išmėginti savo laimę turtinguose laimėjimuose.

Ši pobūvį Alto valdyba rengia pirmą kartą. Ir maloniai prašo visus Alto bičiulius ir rėmėjus jame dalyvauti. Pobūvio dalyviai prisidės prie Alto išlaidų sumažinimo. Tuo būdu valdyba visas gautas aukas galės paskirti tiesioginiam Lietuvos laisvinimo darbui paremti.

Idomius pranešimus apie pavergtų tautų reikalus padarė M. Marcinkienė ir J. Bagdžius. Šiais metais Pavergtų tautų minėjimą organizavo ukrainiečiai.

Iškilmės įvyko ukrainiečių bažnyčioje Čikagos miesto centre. Be turiningo pamokslo bažnyčioje, ypač pačiame šventės minėjime vyraavo patriotinės kalbos.

Meninę programą atliko ukrainiečiai menininkai. Pavergtų tautų vadovybėje lietuviams atstovauja V. Šoliūnas, K. Oksas, M. Marcinkienė, ir E. Jasiūnas. Ateinančiais metais Pavergtų tautų minėjime teks pirmininkauti lietuviams. Baigiant posėdį išdininkas O. Kremeris pranešė, kad šiuo metu izde yra 2286,67 dol. Kitas posėdis numatomas kviesti rugsėjo 24 d.

(IA)

VLIKAS Kviečia LIETUVIŠKAS ORGANIZACIJAS PASITARIMUI

Vlikas kviečia lietuviškų organizacijų pirmininkus ar jų atstovus dalyvauti š. m. rugpjūčio 23 d. 10 val. ryto Clevelande, Lietuvių Namuose, 877 E. 185th St., šaukiamame bendrame pasitarime kaip pristatyti Lietuvos reikalų š. m. lapkričio 4 d. Vienoje, Austrijoje, prasidėsiančioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje. Vienoje bus peržiūrėta kaip buvo vykdomi 1975 m. Helsinkio Baigminio Akto nuostatai. Šiai konferencijai pasirengti vyko ekspertų pasitarimai Otavoje (žmogaus teisės), Budapešte (kultūrinis bendradarbiavimas), ir Berne (ryšiai tarp žmonių), bei Stokholme (pasitikėjimo tarp valstybių stiprinimas).

Pasaulio Pabaltiečių Santalka, kuriai dabar pirmininkauja dr. K. Bobelis, yra nutarusi Vienos Konferencijos metu, lapkričio 4 d. surengti pabaltiečių demonstraciją šv. Stepono aikštėje, o sekantį dieną spaudos konferenciją. Demonstracijose kalbėti

Demokratų Unijos vice prezidentas, ir švedas Per Ahlmark, buvęs Švedijos parlamento narys 1967 - 1978. Abu buvę Kopenhagos Tribunolo teisėjai. Demonstracijose taip pat dalyvaus Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir išpildys lietuvišką programą.

Priešėjus vienuolikai metų nuo Helsinkio Baigminio Akto pasirašymo, padėtis Lietuvoje dar daugiau pasunkėjo. Lietuvos Helsinkio grupė ir Katalikų teisėms ginti komiteto nariai įkaltinti ar nužudyti. Todėl ypatingai svarbu, kad Vienoje įvyksiančioje demonstracijoje dalyvautų galimai daugiau lietuvių.

Kviečiame lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti Clevelande pasitarimuose. Pranešimus padarys VLIKo nariai. Visais pasitarimo reikalais kreiptis į VLIKo vicepirm. V. Jokūbaitį, tel.: 216-481-7161, arba į VLIKo įstaigą tel.: 202-667-1980.

JAUNIMAS Kviečiamas DALYVAUTI IŠVYKOJE Į VIENĄ

Š. m. lapkričio mėn. VLIKo ruošiamoje išvykoje į Europą lietuvių jaunimas kviečiamas dalyvauti ir aktyviai pasireikšti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje atidarymo metu vyksiančioje demonstracijoje bei kituose parengimuose. Kiekvienai jaunuolei - liui skiriama \$250 finansinė parama nustatytomis sąlygomis. Jaunimas kviečiamas dalyvauti ir Londone įvyksiančiame VLIKo seime lapkričio 7-9 d.

Dėl informacijų kreiptis į VLIKo įstaigą, 1611 Connecticut Ave., N. W., Suite 2, Washington, D. C. 20009, tel.: 202-667-1680, arba į išvykos vadovą, dr. J. Stuką, 234 Sunlit Dr., Washington, N. J. 07060, tel.: 201-753-5636.

(ELTA)

Trumpai

★

— š. m. rugpjūčio mėn. 24-tą rėmėjos šv. Pranciškaus seserys rengia metinį pikniką šaulių namuose, 2417 W. 43-čia gatvė. Pradžiai 12 v. p.p. šokiama groso Paul Riukas kapela. Taipogi bus gaminamas maistas ir įvairūs gėrimai. Įėjimas auka — \$2. Moterų vieneto prezidentė Sabina Klatt ir visos moterų komitetas kviečia visus dalyvauti.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

„SKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS“
„NEMAIŠ NUSIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAI“
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-774

ŪTŲ NUOMAVIMAS

„NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS“
„NOTARIATAS • VERTIMAI“

„RUŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲ“

RACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Siųskite pinigus į Lietuvą

1 RUBLIS — \$1.85

(įskaitant perlaidą ir apdraudą)

Mažiausioji perlaida 30 rublių. Persiuntimas paremtas dabartine tarptautine pinigų keitimo suma; įskaitant visus mokesčius ir pakaitas, kurios įvyks prieš pinigų įteikimą. Oficialus persiuntimas.

Visi mokesčiai pilnai garantuoti. Jūs gausite pakvitavimą. Jis teisėtas ir apdraustas.

Gramercy

SHIPPING, INC.

744 Broad Street

Newark, N.J. 07102

Est. 1947

MISCELLANEOUS FOR SALE
Įvairūs Pardavimai

CROSBYS BLUEBERRIES

Open 8 A.M. to 6 P.M. every day. Take I-94 To first Michigan exit (M-239), right 1½ miles To 1000 N., right 1 mile To Crosbys. 219-326-8712.

BUSS. OPP. — IN TOWN
Biznio Proga — Mieste

Own a highly profitable and beautiful shoe store. Ladies - Childrens - Mens. Guaranteed first quality name brands at retail prices 40 to 50 percent below your competition. We offer this unique opportunity for a fast return on your cash investment. Over 200 nationally known brands — 1500 styles. Andrew Geller, Evan Picone, Bass, Nike, Reebok, Soft Spots and many more. \$16,900 to \$39,900 includes beginning inventory — training — and fixtures. Call Anytime. Prestige Fashions 501 - 329-2362.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

EUROPEAN ESTHETICIAN

For prestigious skincare salon. Must have Illinois license. Will consider part time employment. Apply in person at.

GEORGETTE KLINGER

Water Tower Place

Parduodamas ligos ir nelaimės draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis: A & L Inc. Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois. Tel. 312 523-9191.

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, Ill. 60629

434-9655 ar 737-1717

Homeowners discounts

F. Zapolis, Agent
3206½ W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
50642 • 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas

ANTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro
Sestadienis: nuo 9 val. r. iki 12 val. p.
pagal susitarimą

Tel. 776-5162

449 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

BYLAITIS

BRIZGYS

Darbo valandos:
nuo 9 ryto iki 5 val. popie.
ketvirtadienis pagal susitarimą

3606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

— Konstantinas Savickas, sportininkas, krepšinininkų trenerio tojas 1937-9-tais met. Kaune, politikas, Vyčių veikėjas ir nepaprastai nuoširdus lietuvis, parašė kelis savo atsiminimų brožuus, kuriuos šiomis dienomis pradėsime spausdinti.

Koniaku pasididžiavima nuo 1715 metų.

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK